

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060208

DOM
2024-01-09
Stockholm

Mål nr
P 14108-22

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Växjö tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2022-11-14 i mål nr P 3092-22, se bilaga A

PARTER

Klagande

Y.R.

Motparter

1. Bygg- och miljönämnden i Linköpings kommun
581 81 Linköping
2. S.D.

SAKEN

Marklov på fastigheten X i Linköpings kommun

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Med ändring av mark- och miljödomstolens dom undanröjer Mark- och miljööverdomstolen Bygg- och miljönämnden i Linköpings kommuns beslut den 5 april 2022, dnr BLK 2021-001984, och återförvisar ärendet till nämnden för fortsatt behandling.

Dok.Id 2006036

Postadress
Box 2290
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls Torg 16

Telefon
08-561 670 00
08-561 675 50

E-post: svea.avd6@dom.se
www.svea.se

Telefax

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00–16:30

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Y.R. har yrkat *i första hand* att Mark- och miljööverdomstolen ska undanröja mark- och miljödomstolens dom och återförvisa målet dit för förnyad prövning, *i andra hand* att Mark- och miljööverdomstolen ska vilandeförklara målet, *i tredje hand* att Mark- och miljööverdomstolen ska undanröja nämndens beslut och besluta att marken ska återställas till sin ursprungliga höjd, *i fjärde hand* att Mark- och miljööverdomstolen ska besluta att markhöjningen som ligger utanför huvudbyggnaden ska tas bort och *i sista hand* att Mark- och miljööverdomstolen ska besluta att byggnationen på fastigheten ska rivas. Hon har även yrkat ersättning för värdeminskning på hennes egen fastighet.

Bygg- och miljönämnden i Linköpings kommun (nämnden) och **S.D.** har motsatt sig ändring av mark- och miljödomstolens dom.

UTVECKLING AV TALAN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Y.R. har anfört i huvudsak följande till stöd för sitt överklagande. Kommunen har brustit i handläggningen av ärendet, bland annat har något granne-hörande inte skett för marklovet. Kommunen har varit medveten om att fastighets-ägarna till X behövde söka ett nytt bygglov när de bestämde sig för att höja byggnaden med en meter. Marken där byggnaden är placerad sluttar väldigt lite och någon markutfyllnad har aldrig varit nödvändig. En flytt av huset med en och en halv meter har inte motiverat en höjning av byggnaden med en meter. Marken har fyllts upp med mer än tre meter vilket innebär en betydande olägenhet avseende utsikten. Bygglovet strider mot detaljplanen och utgör inte en liten avvikelse. Bygg-lovsärendet och marklovsärendet ska behandlas i ett sammanhang hos domstolen. Marklovet har sökts för att undvika en bygglovsansökan och kommunen har hållit isär ärendena för att försvåra för överklagandet och bedömningen av loven.

Nämnden har anfört i huvudsak följande. Nämnden anser inte att det överklagade bygglovet och det överklagade marklovet behöver prövas parallellt av överinstanserna eftersom besluten avser olika åtgärder. Utfallet i respektive ärende bör inte påverka

utfallet i det andra ärendet. Markuppfyllnaden strider inte mot detaljplanen och utgör inte någon betydande olägenhet för omgivningen. Frågor gällande fritidshuset kan inte hanteras inom ramen för marklovsärendet. Nämnden har inte hållit isär ärendena för att försvåra för sakägarna.

S.D. har anfört i huvudsak följande. Kommunens motivering är korrekt. Hon har inte vidtagit någon åtgärd som har stridit mot det som kommunen beslutat. Personal från kommunen har varit på plats och bekräftat att hon inte gjort någonting fel eller förstört utsikten för grannen. Hon har följt detaljplanen.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Mark- och miljööverdomstolens prövning är begränsad till den fråga som har prövats genom den överklagade domen, dvs. i detta fall om kommunens beslut att bevilja marklov varit riktigt. De yrkanden som Y.R. har framställt beträffande rivning av byggnationen och ersättning för eventuell värdeminskning på hennes fastighet kan därför inte prövas inom ramen för detta mål.

Av 9 kap. 11 § plan- och bygglagen (2010:900), PBL, framgår att det krävs marklov för schaktning eller fyllning som inom ett område med detaljplan avsevärt ändrar höjdläget inom en tomt om kommunen inte har bestämt annat i detaljplanen. Enligt 9 kap. 35 § PBL ska marklov ges för en åtgärd som bland annat inte strider mot detaljplanen och som uppfyller vissa krav i 2 och 8 kap. PBL. Av rättspraxis följer dock att schaktning och fyllning som utgör förberedelser för byggnadsarbeten normalt inte kräver marklov eftersom markarbetena då prövas inom ramen för bygglovsärendet (se bland annat MÖD 2016:18).

Bygg- och miljönämnden har tidigare beviljat bygglov för ett fritidshus på den aktuella

fastigheten. S.D. har nu ansökt om ”ändring i lov avseende markhöjder”.

Av de ritningar som hör till ansökan framgår att ändringen innebär att det aktuella fritidshuset ska placeras ca en meter högre jämfört med det tidigare beviljade bygglovet. Ansökan omfattar även ändrade marknivåer i anslutning till fritidshuset. Bygg-

och miljönämnden har därvid behandlat S.D.s ansökan som en ansökan om marklov.

PBL innehåller inte någon möjlighet för byggnadsnämnden att godkänna ändringar av ett tidigare meddelat beslut om bygglov. Om det meddelas ett nytt beslut med vissa justeringar, innebär detta istället att ett nytt lov har lämnats. (Se bland annat Mark- och miljööverdomstolens dom den 11 februari 2015 i mål nr P 10418-14.) Mot denna bakgrund borde nämnden ha prövat S.D.s ansökan om att få ändra byggnadens placering i höjddled, inklusive de markåtgärder den ändrade placeringen ger upphov till, som en ny ansökan om bygglov för hela byggnaden. Att nämnden inte har gjort det är ett sådant fel som innebär att beslutet om marklov ska undanröjas och att ärendet ska återförvisas till nämnden för fortsatt behandling. Eftersom åtgärden avviker från detaljplanen ska sakägarna beredas tillfälle att yttra sig över de nya förutsättningarna för ansökan. Att sakägarna har hörts i det tidigare bygglovsärendet förändrar inte denna bedömning.

Domen får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Lars Borg och Marianne Wikman Ahlberg, tekniska rådet Johan Hjalmarsson och tf. hovrättsassessorn Cecilia Drum, referent.

Föredragande har varit Cecilia Lönnqvist.

VÄXJÖ TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2022-11-14
meddelad i
Växjö

Mål nr P 3092-22

PARTER

Klagande Y.R.

Motpart

1. S.D.

2. Linköpings kommun, Bygg- och miljönämnden
581 81 Linköping

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsens i Östergötlands län beslut från den 17 maj 2022 i ärende nr 403-6566-2022, se bilaga 1

SAKEN

Marklov på fastigheten X i Linköpings kommun

DOMSLUT

1. Mark- och miljödomstolen avslår överklagandet.
 2. Mark- och miljödomstolen avslår Y.R.s yrkande om ersättning för rättegångskostnader.
-

BAKGRUND

Byggnadsnämnden i Linköpings kommun (nämnden) beslutade den 5 april 2022 att bevilja ansökan om marklov för uppfyllnad av marknivån på fastigheten X. Nämndens beslut överklagades till Länsstyrelsen Östergötland (länsstyrelsen) som i beslut den 17 maj 2022 avslag överklagan. De närmare omständigheterna framgår av det bifogade beslutet.

Y.R. har nu överklagat länsstyrelsens beslut.

YRKANDEN M.M.

Y.R. har yrkat att länsstyrelsens beslut ska ogiltigförklaras och att en samlad bedömning ska göras av bygg- och marklov enligt PBL 9 kap. 31 b-e §§. Y.R. har även yrkat ersättning för sina rättegångskostnader. Till stöd för sina yrkanden har Y.R. i huvudsak anfört följande.

Hon vidhåller tidigare angiven grund och de synpunkter som tidigare framförts till länsstyrelsen. Det handlar om flera avvikelser som ska bedömas tillsammans. Detta är nu möjligt då det finns ett nytt bygglov daterat den 24 maj 2022 som hon har överklagat till länsstyrelsen. Kommunens hantering av bygg- och marklov för fastigheten X är under all kritik. En samlad bedömning ska göras av mark- och bygglov för alla byggnadsverk (inklusive terrass däck) och mark-fyllnad. Detta då hon upplever att man har tillåtit flertal olika avvikelser för att undkomma gällande regelverk som att till exempel tillåta markuppfyllnad utöver vad som krävs för huset, för att undkomma krav på bygglov för terrass däck (byggnadsverket). Detta är inte acceptabelt. Bygg- och marklovet innehåller flertalet olika avvikelser från PBL, och strider även mot detaljplanen, som tillsammans utgör större avvikelser.

DOMSKÄL

Domstolens prövning begränsas av vad som prövats i underinstansernas beslut. Endast beslutet om beviljande av marklov för uppfyllnad av marknivån kan alltså bli föremål för domstolens prövning i målet. Mark- och miljödomstolen, som konstaterar att tillämpliga bestämmelser framgår av länsstyrelsens överklagade beslut, gör därvid följande bedömning.

Gällande detaljplan innehåller inga bestämmelser angående markhöjd. Den ansökta åtgärden strider därmed inte mot detaljplanen. Efter genomgång av handlingarna i målet finner domstolen inte heller i övrigt skäl att göra någon annan bedömning än den som länsstyrelsen har gjort. Vad Y.R. har anfört föranleder ingen annan bedömning. Överklagandet ska därför avslås.

Det finns inte någon laglig möjlighet att tillerkänna part rättegångskostnader i detta mål (jfr 5 kap. 1 § lagen [2010:921] om mark- och miljödomstolar och 32 § lagen [1942:242] om domstolsärenden). Yrkandena om ersättning för rättegångskostnader ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (MMD-02)

Överklagande senast den 5 december 2022.

Lena Stjernqvist

Lars Fransson

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Lena Stjernqvist, ordförande, och tekniska rådet Lars Fransson. Föredragande har varit beredningsjuristen Martin Linder.